

TASAVVUF VE RÜYA

Bu yazımın konusu tasavvufa ilgi duyan ve bizim gibi tasavvuf mensubu olan kardeşlerimle rüya hakkındaki bilgilerimizi paylaşmaktır. Zira tasavvuf yolunda seyri suluk yapan kişinin gönlüne Allah tarafından ikram edilen ilk nimet sahih rüyadır. Her zaman ki gibi temel kaynaklarımız Rabbimizin (cc) ayetleri Rasulümüzün (sav) hadisleri ve tesiri altında kaldığımız her rüyanın yorumu için müracaat ettiğimiz **“İslami rüya tabirler kitabı”** ile İmam Nablusî Hazretleri birde kendi aciz beyanlarımızdır.

Rüya nedir:

Tasavvufi bir edeple deriz ki rüya uykunun nimetindendir. Çünkü Rabbimiz Nebe suresi 9. ayetinde **“veceelna nevmeküm subata” uykuyu dinlenme zamanı kıldık.** Buyurmuşlardır. Evet, uyku bir istirahat olmakla beraber içinde nimetler barındırır. O nimetler Allah tarafından emirlerine uyan Salih kullar için müjdeler ihtiva eder. Rabbimiz Kuran-ı Kerim Yunus Suresi 64. ayette **“Le hümül Büşra fil hayatit dünya vel ahire la tebdile li kelimetillah. Zalike hüvel fevzül azim”** Dünya hayatında da ahiret hayatında onlar için müjdeler vardır.” Bu ayetten feyiz alarak diyebiliriz ki; dünya hayatından kast edilenin sahih rüyalar ve Allahın rızasını kazanmaya matuf bir dünya hayatı, ahiret hayatından kast edileninse cennette Hz.Rasulullah ve hayırlı yakınları ile birlikte cemalullahı görmektir. İnşallah... Peygamber efendimizde bu ayet üzerine : **“Allah’ım ümmetimin sabahını onlar için mübarek et.”** diye biz ümmetine dua buyurmuşlar. Buradan iki sabah manasını çıkarmamız mümkün...

1- Uyandıığımız gecenin sabahı

2- Kıyamet Sabahı

Tasavvuf âlimleri bu hadisi şeriften hareketle sabaha karşı görülen rüyalar daha makbuldür demişler.

Rüya Hayat süren bedeninin bir uzantısıdır. Akıl ve deney ötesidir. İspatı mümkün değildir. Çünkü bizim gördüğümüz bir rüyaya başkası, başkasının gördüğü rüyanın da biz şahidi olamayız. Rüya demet demet hayallerdir. Hayalin tevili görülen rüyanın yorumu demektir.

Rüya kaç aya ayrılır:

Bahse konu sahanın uzmanı İslam Âlimleri görülen Rüyaları üçe ayırmışlar.

1-Şeytanın gösterdiği rüyalar: Göreni mahzun etmek için şeytan tarafından gösterilen korkunç rüyalar. Uçurumdan yuvarlanmak, köpek tarafından ısırılmak gibi. Aslı esası olmayan böyle rüya görülünce şeytanın şerrinden Allaha sığınmalı ve hiçbir kimseye anlatılmamalı. Bir örnek verecek olursak deriz ki: Bir adam Hz. Rasulullah (sav)’ in huzuruna gelip **“Ya Resulallah! Rüyamda gördüm ki güya başım kesilmiş ve ben onun arkası sıra gidiyorum,** deyince Allahrasulu **“uykuda şeytanın seninle oynadığını kimseye söyleme”** demişler.

Farklı bir ifade ile Şeytanın korkutmaları aslında gerçek hayatta herhangi bir şeye işaret etmezler. Bir anlamda taşımazlar. Korkunç rüyaların çoğu bu kabildendir. Kâfir cinler de insana yanıltıcı ya da korkulu rüyalar gösterebilir. Bazı insanların büyük bir zat olduklarını kendilerine ve başkalarına rüya ile telkin edebilirler. Allahın emirlerine zıt fikirlerle sapan ve saptıranlar böylece ortaya çıkarlar. Böyle durumlarda şeriatın zahirini ölçü almak mutlak ve muhakkaktır. Tarih boyunca kendisi de inanarak mehdi olduklarını söyleyen yüzlerce insan ve belki de bu tür şer güçlerin esiridirler.

2-Vücut veya ruh durumumuzdan görülen rüyalar: Tok veya aç karnına, soğukta ya da sıcakta yatarken, idrar sıkıntısı ile yatarken veya üzüntülü bir halet-i ruh içinde görülen rüyalar. Güneşin altında yatan adamın kendisini bir ateş içinde yanıyor görmesi veyahut ta uzuvlarının her hangi birisinin ağrısı sebebi ile kendisine azap edildiğini kişinin görmesi gibi. İhtilam olunan rüyalar için tabir yoktur. Bu tür rüyalar aslı esaslı olmayan yorumu dahi yapılmayan batıl rüyalar.

Kısaca bu çeşit rüyalar: İnsanın arzularından veya korkularından neş'et eden rüyalar. Aç insanın kendini mükellef sofralarda görmesi, susuz insanın rüyasında su görmesi gibi.

3- Nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüz olan rüyalar. Allah tarafından müjde veya uyarılma mahiyetinde gösterilen rüyalar. Sahih rüyalar: Peygamberler ve Salih insanlar tarafından görülürler. Kişi ne aç ne tok kararında bir mide ile ruhen sakin, kalben huzur ve rahat içinde temiz elbiselerle rahat döşek üzerinde görülen rüyalar.

Peygamberimize vahiy ömrünün son 23 yılında gelmiştir. Bu sürenin ilk altı ayı sahih rüya yolu ile olmuştur. Efendimiz Hazretleri (sav)'in ifadesi ile: **“Sahih rüya nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüzdür.”**

Tasavvuf erbabları tarafından sahif rüyalara yakaza da denmektedir. Yakaza, Hakk'ın emir ve yasakları karşısında uyanık, titiz ve duyarlı olmak; ilâhî ihsanlar karşısında her zaman fikrî, ruhî istikametini koruyup hep basiret üzere olmak demektir.

Sahif rüyanın bir özelliği de geçmişte olmuş veya gelecekte olacak hadiselerle işaret eden rüyalar. Çünkü Allah (cc) **“ve nefehu fihi min ruhi”** beyanı ile kendinden bir nefesi veya ruhu Cebrail aracılığı ile insan kalıbına üfletmiştir. Böylece insan bir yönü ile melekût âlemine diğer yönü ile dünyaya aittir. Ruhu ile semaya bedeni ile yere.

Rüyanın Tabiri:

Rüya tabiri Allah tarafından ilham edilen bir ilimdir. O ilim ise derece derecedir. Yani dünyadaki okullar gibi düşünelim. Üniversite tahsili yapan liseden.....

Rüya konusunda bilgisi olan kendi rüyasını tabir edebilir. Yoksa bu manada bir yeteneğe bilgiye sahip olan Salih bir kişi tarafından rüyayı tabir etmek elzemdir. Tabir eden aynı zamanda rüya sahibinin hallerine vakıf olmalıdır. Çünkü rüya zamana ve şahıslara göre hatta dinlere milliyete göre değişik yorumlanır.

Şöyle bir misalle manayı akla yaklaştıralım. Yılan İslam âleminde düşmanı temsil ederken Çin ve Japonlarda ejder ismi ile ilahlarını temsil eder. Beyaz görmek çocukta murat, genç bekârlar için evlilik yaşlılar içinse ölüm demektir. Peygamberimiz buyururlar ki ; **“Rüyada istikrar yoktur. Rüya uçan kuşun kanadındadır. Fakat tabir edilince zuhura gelir.”** O yüzdendir ki rüya herkese anlatılmamalıdır. Marufi Kerhi örneği...

Bir diğer ifade ile diyebiliriz ki rüya yoldaki trafik işaretleri gibidir. Muhakkak ki tesiri altında kaldığımız her rüyanın bize yönelik bir mesajı müjdesi veya uyarısı vardır.

Rüya te'vil ilmi başlı başına bir ilimdir ve bilenleri çok azdır. Çünkü tabir Kurandan ve peygamber hayatlarından feyz kaynak alınarak yapılmalıdır. Allah (cc) bu ilmi Yusuf (as)Efendimize ilham ettiğini ve öğrettiğini söyler.

Yusuf suresi 6.ayette **“ve kezalike yectebike rabbuke ve yuallimuke min tevilil ehadis...”**Böylece Rabbin seni seçip sana rüyaların tevilini öğretecek

Rüyayı tamamen red edenlere de deriz ki; Rüyanın inkârı insan hakikatini inkâr etmek demektir. Peygamberimiz **“ sahih rüyaya inanmayan kimse Allaha ve ahiret gününe iman etmemiştir.** Diye buyurmuşlardır.

Sadık rüyalar; zamanla, mekânla, mevsimle, insanın içinde bulunduğu hal ve şartlarla ilişkili olduğu için tabir edenin bunları iyi değerlendirmesi ve tabircinin bu itibarla nasihat ehli bir kimse olması gerekir. Yalancı ve düşman kimselere rüya anlatmamak salih ve işin ehli kimselere anlatmak gerekir. Rüya tabirinde en iyi yol Kur'ân-ı Kerim ve Hadis-i Şeriflerden işaretler aramaktır. Bu da rüyanın bir alime anlatılmasını gerektirir. Kendisine rüya anlatılan şahsın da hayır dileyerek dinlemesi ve her işareti değerlendirerek rüyayı tabir etmesi gerekir Gördüğü hoş a giden bir rüya için kalktığında Allah (cc)'a hamdeder. Çünkü bu bir nimettir. Sonra bunu dilerse anlatır, dilerse anlatmaz. Kötü rüya görürse onu kimseye anlatmaz. Böylece rüya zararsız olur.(Tirmizi, Dâ'avât 53) Bazı rivayetlerde kötü rüya gördüğünde kalkıp sol tarafına tükürüp ve rüyasını kimseye anlatmaz denir. Bu durumda bir miktar sadaka vermek ve muhtemel belaya onu siper edinmek de güzeldir.

Sahih rüyalarda kendi içinde ikiye ayrılır

- 1- Apaçık görülen sahih rüyalar
- 2- Simgelerle görülen sahih rüyalar
- 3- Israrla görülen sahih rüyalar

Hatırlayalım, Peygamberimiz (sav) ashabı ile birlikte 629 yılında Kabeyi tavaf ettiklerini rüyasında görmüştü. Bu açık rüya geleceğe ait sahih bir rüya idi. Ertesi yıl 630 yılında Mekke'nin fethi ile gerçekleşmiştir. Rabbimiz Fetih suresi 27.ayet te:**“Le kad sadakallahü resulehurruya bil hak” Yemin olsun ki Allah peygamberine o rüyayı doğru gösterdi.”**

Hız. Yusuf (as) , on bir yıldızın ve güneş ile kamerin (ay) kendisine secde ettiğini rüyasında görmüştü. Bu rüya geleceğe ait bir sahih rüya idi. Fakat açık değil rumuz veya simgelerle görülmüştü.

Bu rüyalar ile bir takım haberleri vermişler. Çünkü bu rüyalar Allah tarafından peygamberlere vahyedilen sahih rüyalar dır. Nebi ve resullar onunla amel etmişlerdir. Sahih rüyaların Salih insanlarda görülmesi ise şöyle izah edilebilir. Nübüvvet ve vahiy kapısı peygamberimizin şahsında bir daha açılmamak üzere kapanmıştır. Ancak içinde müjdeler taşıyan sahih rüyalar kıyamete kadar devam edecektir. Sahih rüya ya kişinin kendi hakkında bizzat kendinin görmesi veyahut ta başkasının onun hakkında görmesi ile mümkündür.

Peygamberimiz (sav)'ın rüyaları:

Hız. Aişe annemiz de “Resulullah (sav)’ de vahyin başlangıcı sahih rüya olup herhangi bir rüya gördüklerinde sabah aydınlığı gibi aynen zuhur ederdi” demişlerdir.

Rivayet edilirki Hız. Peygamberimiz, Hız. Ebubekir'e **“ Ya Ebu Bekir, öyle bir rüya gördüm ki, güya ikimiz bir merdivenden çıkıyormuşuz, ancak ben seni iki basamak geçmişim.”**

“Ya Rasulallah, Allah sizin ruhunuzu alıp rahmetine kavuşturduktan sonra ben iki sene daha yaşarım.” Demiştir. Bir başka rüyada

“Ya Ebu Bekir! Rüyamda gördüm kü siyah bir koyun bana tabi olup benim arkam sıra o siyah koyuna da beyaz bir koyun tabi olup onun arkası sıra geliyordu.”

Hız. Ebubekir **“ Ya Rasulallah size ilk önce Araplar ittiba arabada arap olmayan ittiba ederler.”** Şeklinde tabir ederler.

Yusuf suresi 101 ayetlerindeki “ Rabbi kad ateyteni minel mülki ve allemteni min tevilil ehadis” Ey Rabbim. Muhakkak ki bana saltanat verdin ve rüyaların tevilini öğrettin.” sözlerin tevilinden kasıt rüya tabiridir.

Kimlere rüya tabir ettirilmemeli?

Tabir yüze dost görünüp özde düşman olanlara, fasık kimselere, göreni kıskananlara ve bu sahanın uzmanı olmayanlara yaptırılmamalı.

Çünkü Hız. Yakup (oğlum) rüyayı kardeşlerine anlatma sana tuzak kurarlar. **Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır.”** Sure-i Yusuf ayet 5

İsrarlı rüyalar vardır. Birden çok kere aynı rüyayı görmektir. Buna örnek İbrahim (as) ın oğlu İsmail (as) ı rüyasında kurban etmesi gibi. Saffat suresi 102. ayet.

Peygamberimize sormuşlar **“Ya Resulallah bir kimse rüyasında rabbını görür mü? “Sultanı görür sultan da Allah taalaadır”** buyurmuşlar. Efendimiz en hayırlı rüya **“Allahın peygamberlerini ve Müslüman ana babasını rüyada görmektir.**

Rüya meleğinin adı sıdıkun dur. Çocukların gördüğü rüyalar sahihtir. Zira Hız. Yusuf, yedi yaşında bir rüya gördü ve rüyası doğru çıktı. Sıddıkun isimli meleğın adını Danyal peygamber söylemiş ve buyurmuşlardır ki **“ O melek Allahın nuru ile bir şeyin üzerine baktığında Allahın nuru ile her şey görülür. Çünkü levh-i mahfuzdaki ilm-i gayptan gösterilir.**

Sonuç

En doğru rüya seher vakti ve gündüzün görülen rüyadır. Baştan beri sahih rüyanın Allahtan peygamber ve Salih insanlara verilmiş bir nimet olduğundan bahsettik. Fakat her orijinalin tarih boyunca taklidi olduğu gibi günümüzde de olmaktadır. Muhakkak ki kendi rüyalarını peygamber ve salih insanların rüyaları ile eşdeğer tutan sahtekârlar olacaktır. Unutulmamalı rüya görene aittir. Bir başkası ona şahit olamaz. Ve şer-i şerife ters düştükçe de onunla amel edilmez. Rüyaya yalan katmak ise peygamberimizin tabiri ile... "İftiranın en çirkini, görmediği rüyayı görmüş gibi anlatmaktır" buyurmuştur.